

بود، دولت را در جایگاه متهم اصلی بحران قرار داد. بحث دیگر مشروعیت دولت بود، دولت دوازدهم پیش از این با شکست برجام و عدم توانایی در تحقق وعده‌های خود اعتبارش را در میان مردم از دست داده بود و مردم در توانایی این دولت در حل مشکلات تردید داشتند. به این خاطر دولت نتوانست در تحقق اهداف خود همکاری طیف‌های مختلف جامعه را به‌دست آورد.

عدم موفقیت دولت در عدم درست شرایط ریشه داشت
شاید بتوان ریشه‌های عدم موفقیت دولت در اجرای سیاست‌هایش را در عدم درک درست از شرایط و ناتوانی در شناسایی تمام عوامل بحران‌زا جست‌وجو کرد. دولت در ۱۳۹۹ در اجرای سیاست‌ها عجولانه رفتار کرد. دعوت به سرمایه‌گذاری از طریق بازار سهام در شرایطی که حباب قیمتی در حال افزایش

خواهد شد. با توجه به توضیحات بالا، می‌توان نتیجه گرفت اقتصاد کشور برای برون رفت از ناهنجاری ایجاد شده راهی جز متناسب نمودن ارزش سهام با ظرفیت‌های تولیدی و پتانسیل‌های موجود در تولید آتی، ندارد. این امر از طریق افزایش ظرفیت بخش واقعی اقتصاد یا کاهش قیمت سهام، متناسب با ظرفیت‌های موجود، قابل حصول خواهد بود.

جدول ۳. مقایسه نوسانات شاخص کل قیمت‌های بورس با نرخ رشد اقتصادی (درصد)			
سال	نرخ رشد اقتصادی (بدون نفت)	نرخ رشد اقتصادی	تغییرات شاخص کل قیمت بورس نسبت به سال قبل
۱۳۹۵	۶/۴	۱۲/۵	-۳/۷
۱۳۹۶	۴/۳	۳/۷	۲۴/۷
۱۳۹۷	-۲/۴	-۴/۹	۸۵/۵
۱۳۹۸	۱/۱	-۶/۵	۱۵۰
*۱۳۹۹	-۶	-۶	۳۰۰

تا تاریخ ۲۵ تیرماه ۹۹
منبع: گزارش مرکز پژوهش (تیر ۹۹)، داده‌های بانک مرکزی و پیش بینی IMF

تولید ناخالص داخلی و ارزش جاری بازار سهام (هزار میلیارد ریال) ۹۹-۹۶			
سال	تولید ناخالص داخلی (به قیمت جاری)	ارزش جاری بازار سهام	نسبت (درصد)
۹۵	۱۲۷۲۳	۳۲۲۰/۴	۲۵/۳
۹۶	۱۴۸۰۷	۳۸۲۴/۲	۲۵/۸
۹۷	۱۸۶۱۹	۶۸۲۸/۸	۳۶/۷
۹۸	۲۳۸۵۳	۱۸۷۳۱/۷	۷۸/۵
۹۹	*۳۳۳۹۴/۲	۷۳۴۱۲/۴	۲۱۹/۸

منبع: آمارها و داده‌های بانک مرکزی و سازمان بورس اوراق بهادار
*تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری تا پایان تیرماه سال ۹۹ با فرض ثابت بودن تولید نسبت به سال قبل و با احتساب تورم ۴۰ درصد، محاسبه شده است.

تأمین مالی بخش خصوصی و دولتی و ارزش سهام معامله شده (هزار میلیارد ریال)			
مجموع تأمین مالی دولت، شرکت‌های خصوصی و دولتی، حقوق صاحبان سهام	۹۶	۹۷	۹۸
ارزش سهام و حق تقدم معامله شده در بورس	۵۳۹/۱	۱۴۰۷/۴	۴۶۷۳/۷
نسبت (درصد)	۱۵۰	۸۲	۳۱/۵
ارزش کل معاملات در بازار بورس، فرابورس و کالا	۱۶۳۳/۴	۳۳۰۸/۸	۹۲۸۲/۱
نسبت (درصد)	۴۹/۸	۳۴/۸	۱۵/۹

منبع: داده‌های بانک مرکزی و گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس ۱۳۹۹